

PÕLVA VALLAVOLIKOGU

OTSUS

Põlva

08.02.2024 nr 1-4/6

Põlva valla haridusasutuste ümberkorraldamine

2017. aastal ühinesid Põlva vald, Ahja vald, Laheda vald, Mooste vald ja Vastse-Kuuste vald üheks omavalitsuseks. Ühinemise tulemusel moodustunud Põlva valla haldusterritooriumil asub 11 munitsipaalharidusasutust – kaks lasteaeda, kuus kooli ja kolm huvikooli.

Põlva valla koole ja lasteaedu on ümberkorraldatud neljal korral. 2016. aastal moodustati Põlva valla kolmest munitsipaalkoolist üks põhikool, Põlva Kool, ning eraldi asutusena alustas tegevust Põlva Lastead Pihlapuu. 2021. aastal moodustati kahe lasteaia liitmisel üks lasteaed, Põlva valla Lasteaed Sinilind. 2023. aastal moodustati kuue lasteaia liitmisel kaks lasteaeda, Põlva Lõunakaare Lasteaed ja Põlva Põhjakaare Lasteaed. 2023. aastal lõpetati Kauksi Põhikooli tegevus.

Põlva valla üldhariduskoolides on viie aastaga (2017–2023) õpilaste arv oluliselt vähenenud 1300-lt 1163-le. 2023/2024. õppeaastal on Põlva valla koolides 1163 õpilast, kellest 816 (70%) õpib Põlva Koolis (10.11.2023).

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 37 alusel peab kohalik omavalitsus ülal pidama vajaliku arvu õppeasutusi ja laste hariduse valikul on otsustav sõna vanematel. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 27 lõike 1 kohaselt on põhikool kohustatud võtma õpilaseks vastu kõik selleks soovi avaldavad koolikohustuslikud isikud, kellele see kool on elukohajärgne kool. Vanema jaoks on koolikohustuslikule isikule kooli valik vaba, kui soovitud koolis on vabu õppekohti. Põlva vallas elavatest lapsevanematest on paljud valinud lapsele kooli teises omavalitsuses või erakooli. 2023/2024 õppeaastal õpib teiste omavalitsuste koolides ja erakoolides kokku 188 Põlva valla põhikooliealist last (10.11.2023).

Põlva Vallavolikogu kui pidaja ülesanne on munitsipaalharidusasutuste tegevuseks vajalike tingimuste tagamine, et lastel ja õpilastel oleks vaimselt ja füüsiliselt turvaline õpikeskkond ja igakülgne tugi ea- ja võimetekohaseks edenemiseks ning töötajatel vaimselt ja füüsiliselt turvaline töökeskkond.

Muutused haridusvõrgu toimimises peavad viima nii inimressursi kui rahalise ressursi optimaalse kasutamiseni. See tähendab kompetentseid ja motiveeritud õpetajaid, tugispetsialiste, juhte ja teisi töötajaid. Kaasaegses hariduskorralduses peavad olema iga laps ja õpilane ning tema kasvamine ja arenemine kõige tähtsamad ning õpetaja töö väärtustatud.

Tulenevalt kooli pidaja kohustusest tagada võrdväärselt kooli ülalpidamisega ka kooli areng ja kaasaegse kvaliteetse hariduse kättesaadavus kõigile õpilastele kõigis kooliastmetes, seoses

õpilaste arvu olulise vähenemisega ning arvestades riigieelarvest kohalikule omavalitsustsusele makstava hariduskulude toetuse eraldamise põhimõtteid, teeb kooli pidaja otsuse Põlva valla munitsipaalkoolide ümberkorraldamise kohta.

Vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 80 lõikele 1 on ära kuulatud kooli hoolekogu ja õpilasesinduse arvamused.

Otsuse põhiseisukohad, kaasnevad muudatused, ülevaade otsuse mõjudest ning otsusele eelnenud menetluskäik on esitatud otsuse eelnõu nr 1-4/6 seletuskirjas.

Eelnevast tulenevalt ja kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 34, Eesti Vabariigi haridusseaduse § 7 lõike 2 punkti 2 ja põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 80 lõigete 1–3 alusel, arvestades Põlva Vallavalitsuse ettepanekut ning kooskõlas Põlva Vallavolikogu 15. oktoobri 2018. a määrusega nr 47 "Põlva valla arengukava 2019–2030 ja eelarvestrateegia 2024–2027", Põlva Vallavolikogu

o t s u s t a b:

1. Korraldada ümber Põlva valla munitsipaalkoolid – Mooste Mõisakool (registrikood 75013871), Vastse-Kuuste Kool (registrikood 75010536), Tilsa Põhikool (registrikood 75009480), Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool (registrikood 75023024) ja Põlva Kool (registrikood 75039385) – liitmise teel 1. juulist 2024. aastal järgmiselt:

1.1. Põlva Kooliga liidetakse Mooste Mõisakool, Vastse-Kuuste Kool, Tilsa Põhikool ja Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool.

1.2. Mooste Mõisakool, Vastse-Kuuste Kool, Tilsa Põhikool ja Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool lõpetavad tegevuse 1. juulil 2024. aastal.

1.3. Põlva Kooli tegutsemiskohtades _____ toimub õppe- ja kasvatustegevus ümberkorraldatud koolis I–III kooliastmes.

1.4. Põlva Kooli tegutsemiskohtades _____ toimub õppe- ja kasvatustegevus ümberkorraldatud koolis I–II kooliastmes.

2. Põlva Vallavalitsusel:

2.1. korraldada punktis 1 nimetatud koolide tegevus ümber, tagada õigusaktidest tulenevate toimingute teostamine ning esitada Põlva Vallavolikogule kinnitamiseks ümberkorraldatud kooli põhimäärus;

2.2. tagada põhihariduse omandamise võimalus kõikide punktis 1.2. nimetatud koolide õpilastele Põlva Koolis;

2.3. korraldada haridusasutuste tegevuse lõpetamine ning selle valduses oleva vara, alaliste, pikaajaliste ja lühiajaliste dokumentide ning arhivaalide üleandmine hiljemalt 30. juuni 2024;

2.4. korraldada koolide tegevuse lõpetamisega seotud toimingud.

3. Otsus jõustub teatavastegemisest.

4. Otsuse peale võib esitada Põlva Vallavolikogule vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras 30 päeva jooksul arvates otsusest teadasaamise päevast või päevast, millal oleks pidanud otsusest teada saada, või esitada kaebuse Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

/allkirjastatud digitaalselt/

Georg Pelisaar

volikogu esimees

Seletuskiri Põlva Vallavolikogu 08.02.2024 otsuse eelnõu nr 1-4/6 "Põlva valla haridusasutuste ümberkorraldamine" juurde

Sissejuhatus ja eelnõu sisu

Haldusmenetluse seaduse § 56 lõike 1 kohaselt esitatakse haldusakti põhjendus haldusaktis või menetlusosalisele kättesaadavas dokumendis, millele on haldusaktis viidatud. Käesoleva otsuse preambulas viidatakse, et otsuse põhiseisukohad, kaasnevad muudatused, ülevaade otsuse mõjudest ning otsusele eelnenud menetluskäik on esitatud otsuse eelnõu nr 1-4/6 seletuskirjas.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (edaspidi *KOKS*) § 6 lõike 3 punkti 1 kohaselt korraldab omavalitsusüksus neid kohaliku elu küsimusi, mis on talle pandud teiste seadustega ja § 22 lõike 1 punkti 34 kohaselt on vallavolikogu ainupädevuses valla või linna ametiasutuse ja valla või linna ametiasutuse hallatava asutuse moodustamine, ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine ning ametiasutuse põhimääruse kinnitamine.

KOKS § 6 lõike 2 esimese lause kohaselt on omavalitsusüksuse ülesanne korraldada antud vallas või linnas põhikoolide ja gümnaasiumide ülalpidamist, juhul kui need on omavalitsusüksuse omanduses. Seega on oma halduspiirkonnas vajalikul arvul õppeasutuste ülalpidamise ja tasuta hariduse andmise kohustus eelkõige kohaliku elu küsimus ning ka munitsipaalkoolide vahetu rahastamine on kohaliku omavalitsuse ülesanne, kuivõrd tegemist on kohaliku elu küsimusega.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi *PGS*) § 80 lõike 1 alusel korraldab kooli ümber ja lõpetab kooli tegevuse kooli pidaja, kuulates enne ära hoolekogu ja õpilasesinduse arvamuse.

PGS § 80 lõike 2 punkti alusel saab koole ümber korraldada liitmise teel nõnda, et kool või koolid liidetakse teise kooliga ja liidetav kool või liidetavad koolid lõpetavad tegevuse.

PGS § 80 lõike 3 alusel tuleb kooli ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise otsusest Haridus- ja Teadusministeeriumi, kooli, vanemaid, õpilasi ja õpilaste elukohajärgseid valla- või linnavalitsusi teavitada kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt viis kuud enne uue õppeaasta algust. Sama paragrahvi lõike 5 alusel lõpetatakse kooli tegevus ajavahemikus 1. juulist sama aasta 31. augustini.

Eesti Vabariigi haridusseaduse (edaspidi *HaS*) § 7 lõike 2 punkti 2 alusel on kohaliku omavalitsuse pädevuses asutada, reorganiseerida ja sulgeda õigusaktides ettenähtud korras munitsipaalharidusasutusi. HaS § 7 lõike 2 punkti 3 alusel tagab omavalitsus oma halduspiirkonna munitsipaalharidusasutuste majandusliku teenindamise ja finantseerimise.

Kohaliku omavalitsusüksuse üheks peamiseks seadusest tulenevaks kohustuseks on oma haldusterritooriumil elavatele koolikohustuslikele isikutele üldhariduse (alusharidus ja põhiharidus) omandamiseks võimaluste tagamine. Selleks peab kohalik omavalitsusüksus üleval vajalikul arvul õppeasutusi. Seejuures on kohalikule omavalitsusüksusele pandud mitmeid erinevaid ülesandeid võimaluste loomisel kohustusliku põhihariduse andmiseks.

PGS § 6 punkti 1 kohaselt peab kvaliteetne üldharidus järgima kaasava hariduse põhimõtteid ning olema võrdväärselt kättesaadav kõigile isikutele, sõltumata nende sotsiaalsest ja majanduslikust taustast, rahvusest, soost, elukohast või hariduslikust erivajadusest.

PGS § 10 lõike 1 kohaselt tagab vald või linn koolikohustuslikule isikule, kelle elukoht asub selle valla või linna haldusterritooriumil, võimaluse omandada põhiharidus.

PGS § 7 lõikes 1 on sätestatud, et kooli pidamisel tuleb tagada riiklike õppekavade täitmiseks vajalike kvalifitseeritud õpetajate olemasolu, turvalisuse, tervisekaitse ja õppekava nõuetele vastava õppekeskkonna olemasolu ning võimalused õpilase arengu toetamiseks.

PGS § 46 lõike 1 kohaselt loob kooli pidaja võimalused õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamiseks ja õpilasele vajaliku toe pakkumiseks ning selle korraldab direktor.

Viidatud õigusnormidest nähtuvalt on kohalikele omavalitsusüksustele pandud erinevad ülesanded põhihariduse omandamiseks tingimuste loomisel. Pidajal on kohustus tagada kõikidele kohaliku omavalitsuse haldusterritooriumil elavatele koolikohustuslikus eas olevatele isikutele õppekoht põhikoolis.

Konkurentsivõimelise hariduse tagamiseks, võrdsete võimaluste pakkumiseks kõikidele Põlva valla lastele ja arvestades ühinenud valla terviklikkust, hetkeolukorda ning prognoositavaid arenguid, liidetakse Põlva valla viis üldhariduskooli üheks asutuseks. Kõikidele õpilastele tagatakse õppekoht nende soovitud Põlva Kooli tegutsemiskohas.

Käesolev otsuse eelnõu on kooskõlas Põlva Vallavolikogu 15. oktoobri 2018. a määrusega nr 1-2/47 "[Põlva valla arengukava 2019–2030 ja eelarvestrateegia 2024–2027](#)".

Põlva valla arengukava 2019–2030 peatükis strateegilised arengusuunad ja eesmärgid aastani 2030 on seatud haridusvaldkonna tegevuste eesmärkideks muuhulgas: Põlva valla ühtse haridusruumi toimimine, korrastatud üldhariduskoolivõrk ning ümberehitatud koolihooned vastavalt tervisekaitsenõuetele ja riiklikule õppekavale. Alus- ja üldhariduse probleemidena tuuakse arengukavas välja laste arvu vähenemine, erivajadustega laste arvu suurenemine ning õppeasutuste hoonete ja ruumide ümberehitamise vajadus.

Põlva valla eelarvestrateegia 2024–2027 toob välja, et lähiaastate põhitegevuse tulemi jääk peale laenu- ja intressimaksete katmist ei ole piisav investeerimistegevuseks ning alainvesteeringu vältimiseks tuleb lähituleviku investeeringud katta uute laenude ja sihtfinantseerimisega.

Põlva Vallavolikogu kui pidaja ülesanne on munitsipaalharidusasutuste tegevuseks vajalike tingimuste tagamine, et lastel ja õpilastel oleks vaimselt ja füüsiliselt turvaline õpikeskkond ja igakülgne tugi ea- ja võimetekohaseks edenemiseks ning töötajatel vaimselt ja füüsiliselt turvaline töökeskkond.

Rahvastik

Rahvastikuregistri andmetel on Põlva valla elanike arv pidevas kahanemises. Sama tendents on iseloomulik tervele Põlva maakonnale ja kogu Kagu-Eesti regioonile. Tabelis 1 esitatud perioodil on elanike arv vähenenud Põlva vallas 19% ja Põlva maakonnas 26%

	2005	2010	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Põlva vald	16366	15614	14404	14257	14090	13775	13663	13459	13435	13332
Põlva maakond	32846	31033	28508	25655	25347	24904	24733	24432	24369	24139

Tabel 1. Põlva valla ja Põlva maakonna elanike arv 2005–2024

2022. aastal valminud Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (Organisation for Economic Cooperation and Development, OECD) analüüsi "[Nutikas kahanemisega kohanemine Eestis: regionaalne valmistumine demograafiliseks muutusteks](#)" kohaselt arvestades praegust ebaefektiivsust ja kulukust omavalitsustele haridusteenuste osutamisel ning jätkuva

demograafilisi muutusi, on koolivõrgu korrastamine haridusvaldkonna prioriteet. Kui võrrelda tänaseid kulusid prognoosiga aastaks 2035, siis kulude kasv ühe maakoolis õppiva õpilase kohta on Eestis peaaegu suurim Euroopa Liidus. Suur hulk kohalikke omavalitsusi, sh Põlva vald, on kahaneva ja vananeva rahvastikuga, toob see kaasa vastavalt väiksemad tulud. Selleks, et tagada ka edaspidi kvaliteetset haridust, tuleb haridusvõrku vastavalt demograafilistele muutustele kohandada. Oluline on tagada koolides õpetajatele täiskohaga töö, võimaldades samas ka paindlikkust ja pakkudes tugevaid karjääri- ja koolitusvõimalusi. Haridusvõrgu korrastamise eesmärk on munitsipaalharidusasutuste tegevuseks vajalike tingimuste tagamine, et lastel ja õpilastel oleks vaimselt ja füüsiliselt turvaline õpikeskkond ja igakülgne tugi ea- ja võimetekohaseks edenemiseks ning töötajatel vaimselt ja füüsiliselt turvaline töökeskkond. Väheneva rahvaarvuga omavalitsused seisavad vältimatult silmitsi 30% suurema kuluga õpilase kohta võrreldes linnadega. Samuti on neis piirkondades keerukas hästi koolitatud õpetajate leidmine.

Muutused haridusvõrgu toimimises peavad viima nii inimressursi kui rahalise ressursi optimaalse kasutamiseni. See tähendab kompetentseid ja motiveeritud õpetajaid, tugispetsialiste, juhte ja teisi töötajaid. Kaasaegses hariduskorralduses peavad olema iga laps ja õpilane ning tema kasvamine ja arenemine kõige tähtsamad ning õpetaja töö väärtustatud.

Õpilased ja töötajad.

Põlva valla üldhariduskoolides õpib 2023/2024 õppeaastal 1163 õpilast (10.11.2023 Eesti Hariduse Infosüsteemi andmed).

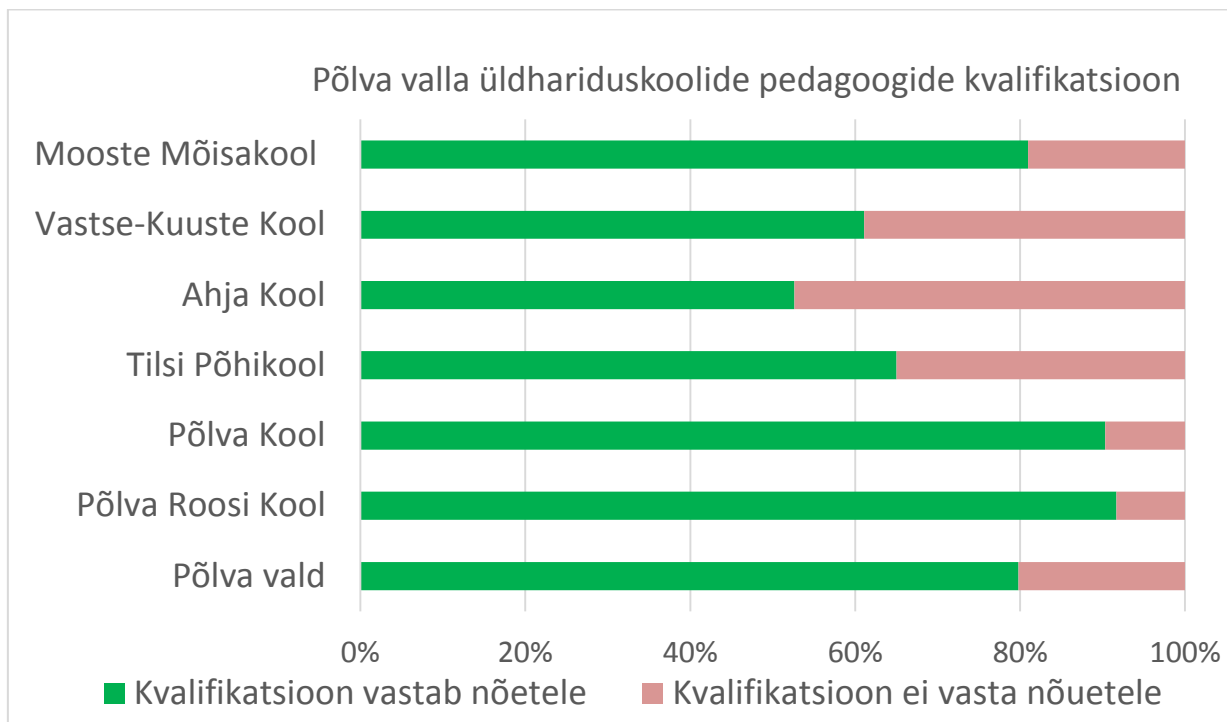
	prognoos 2027	prognoos 2026	prognoos 2025	prognoos 2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Põlva Kool	701	719	753	775	816	827	856	856	894	915	908
Roosi Kool	24	24	24	24	24	25	24	19	21	20	17
Ahja Kool	62	65	63	58	54	47	51	62	62	69	68
Mooste Mõisakool	95	97	96	92	101	107	104	108	104	92	93
Tilsi Põhikool	64	66	70	67	75	71	67	71	69	71	77
Vastse-Kuuste Kool	93	90	93	90	93	95	89	85	86	88	90
Kauksi Põhikool						23	35	42	44	69	68
KOKKU	1039	1061	1099	1106	1163	1195	1226	1243	1280	1306	1300

Tabel 2. Õpilaste arvud Põlva valla koolides 2017-2023 ja prognoos aastani 2027

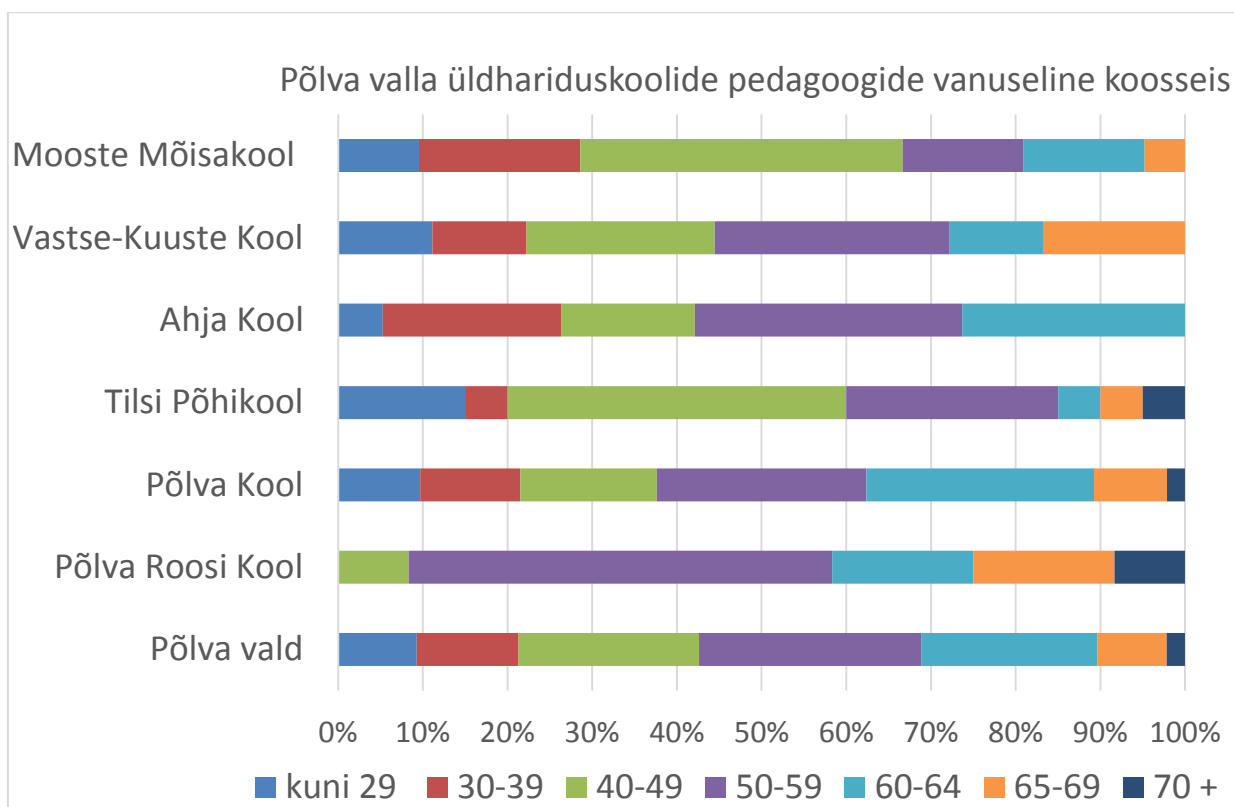
Väikse õpilaste arvuga koolis on keeruline tagada õpilasele keskkonda, mis oleks kaasaegne ja mitmekülgne ning pakuks võimalusi iseseiseva ja sotsiaalselt pädeva isiksuse kujunemiseks. Ennastjuhtivaks õppijaks kujunemiseks on vaja õpilastele pakkuda iseseisvust, valikuvõimalusi, koostöise õppimise võimalusi, mitmekülgseid õppemeetodeid ja huvitegevusi.

2022. aasta oktoobris ja novembris teostati Põlva valla üldhariduskoolide pedagoogide kvalifikatsioonide hindamise seire ja lisaks kaardistati ka pedagoogide vanuseline koosseis. 2023. aasta detsembris kontrolliti ja uuendati andmed pedagoogide kvalifikatsiooni ja vanuselise koosseisu kohta Eest Hariduse Infosüsteemi koolide poolt kantud andmete alusel.

Põlva valla kuues munitsipaalüldhariduskoolis on kokku 183 õppe- ja kasvatusalal töötavat inimest (direktor, õppejuht, tugispetsialist, õpetaja) ehk pedagoogi. Nendest 146 kvalifikatsioon vastab ametikohale esitatud nõuetele, 37 pedagoogi (20%) kvalifikatsioon ei ole nõuetekohane.

Joonis 1. Põlva valla üldhariduskoolide pedagoogide kvalifikatsioon detsembris 2023

Joonis 2. Põlva valla üldhariduskoolide pedagoogide vanuseline koosseis detsembris 2023

Riigikontroll avalikustas 2024. aasta jaanuarikuus auditi „[Õpetajate vastavus kvalifikatsiooninõuetele ja ainepädevus](#)“ tulemused. Peamiste tähelepanekutena auditi tulemustes toob Riigikontroll välja järgmised asjaolud:

1. Nõuetele vastava kvalifikatsiooniga õpetajate osakaal Eestis on langustrendis ning tegevused õpetajakoolituses ei ole piisvad, et tagada õpetajate järelkasv ning juba töötavate õpetajate hulgas kvalifikatsiooninõuetele vastava hariduse ja kompetentside omandamine.

2. Sisuline probleem seisneb selles, et iga neljas õpetaja Eesti üldhariduskoolis ei pruugi kvalifikatsiooninõuetele vastata. Selline olukord tõestab veel kord, et otsustavalt on vaja minna edasi nii õpetajate järelkasvu tegevuskava elluviimisega kui ka teiste hariduspoliitika otsuste langetamisega, näiteks koolivõrgu korrastamise asjus.

Hariduse kvaliteet ja kättesaadavus. Õppimisvõimaluste tagamine

[Haridusvaldkonna arengukavas 2021–2035](#) on ühe olulise strateegilise eesmärgina sõnastatud õpivõimaluste valikuterohtsus ja kättesaadavus ning haridussüsteemis sujuva liikumise võimaldamine haridustasemetes ja -liikide vahel. Üks siht aastaks 2035 on, et õppekeskkonnad toetavad kvaliteetse ja tulevikku suunatud hariduse kättesaadavust, suureneb haridustaristu ühiskasutus ja ressursitõhusus.

Nimetatud eesmärgi saavutamise üks tegevussuund keskendub kvaliteetset haridust pakkuva, kaasava ja kestliku õppeasutuste võrgu ja taristu kujundamisele selleks, et haridus oleks kättesaadav eri sihtrühmadele ja õppekeskkond toetaks nüüdisaegset õpikäsitust. Selles tegevussuunas on kohaliku omavalitsuse ülesandeks, kelle pädevuses on põhihariduse korraldus, tagada kodulähedane õpe vähemalt põhikooli esimeses ja teises kooliastmes. Kahaneva rahvastikuga piirkondades tuleb kolmanda kooliastme õpe tagada vähemalt omavalitsuse suuremates keskustes, sh kindlustades vajaduse korral õppes osalemist toetavad teenused, nt transpordi.

Haridussüsteemi mõjutab ka muutuv demograafiline olukord. Rahvastiku vähenedes on vaja kohandada koolivõrku, tagades kvaliteetse kohustusliku hariduse kättesaadavuse kõigis Eesti piirkondades.

Haridus- ja teadusministri [määrusega](#) on kehtestatud ja alates 2024. aastast rakendatakse toetusmeetet kohalikele omavalitsustele kodulähedase algkooli (põhikool, kus toimub õpe esimeses ja teises kooliastmes kõikides klassides, sh liitklassides) pidamise soodustamiseks. Meetet rakendatakse ka üldhariduskooli põhilisest tegutsemiskohast erinevas asustusüksuses toimiva tegutsemiskoha osas, kus toimub õpe esimeses ja teises kooliastmes kõikides klassides, sh liitklassides. Toetuse eesmärk on motiveerida kohalikke omavalitsusi tagama kodulähedast õpet kodulähedastes algkoolides ja tegutsemiskohtades ning seeläbi soodustades kolmanda kooliastme õppe koondumist omavalitsuse keskustesse. Toetust arvestatakse ja eraldatakse kohalikele omavalitsustele iga kodulähedase algkooli või tegutsemiskoha osas eraldi klassiõpetaja tööjõukulu toetuseks, tugispetsialistide tööjõukulude ja muude kulude toetuseks.

[Põlva valla arengukava 2019–2030 ja eelarvestrateegia 2024–2027](#) peatükis strateegilised arengusuunad ja eesmärgid aastani 2030 on seatud haridusvaldkonna tegevuste eesmärkideks muuhulgas: Põlva valla ühtse haridusruumi toimimine, korrastatud üldhariduskoolivõrk ning ümberehitatud koolihooned vastavalt tervisekaitsenõuetele ja riiklikule õppekavale.

Koolivõrgu haldamine on pidev protsess, mille raames tuleb suunata selle arengut, arvestades õppekohtade vajadust, omavalitsuse võimalusi ja eesmärgid ning riigi hariduspoliitikat. Suure osa valla eelarvest moodustavad hariduskulud, mis ebaühtlasest õpilaste jaotusest tulenevalt ei ole optimaalsed. Muudatuste üheks eesmärgiks on korraldada õppetööd nõnda, et koolide ruumikasutus ja ülalpidamiskulud oleksid efektiivsemad.

Üleriigilises haridusandmete portaalis [Haridussilm](#) esitatud põhihariduse tulemuslikkuse mõõdikuid perioodi 2016–2023 kohta, ei ole võimalik analüüsida andmete ebaühtluse tõttu. Väikse õpilaste arvu tõttu mõne kooli 4. ja 8. klassis, ei ole igal aastal mõõdikutel väärtuseid kuvatud.

Riiklike üldhariduskoolide rahulolu- ja koolikeskkonna küsitluste tagasiside perioodi 2018–2023 on samuti lünklik, sest tagasiside esitatakse juhul, kui sihtgrupis on vähemalt viis vastajat.

Erinevatel aastatel tagasisides on võimalik jälgida nelja kooli infot, seejuures ei ole koolid igal aastal samad.

Koolitranspordi korraldamine peab tagama, et vähemalt 80 protsendil õpilastest, kelle jaoks on kool elukohajärgne kool, ei tohi kooli jõudmiseks kuluv aeg olla rohkem kui 60 minutit (PGS § 7 lõige 3).

Tegevuse lõpetavate koolide kõigile õpilastele tagatakse õppimisvõimalus Põlva Kooli tegutsemiskohas, mille õpilase vanemad otsustavad valida oma lapsele õpingute jätkamiseks ja põhihariduse omandamiseks. Tegevuse lõpetavate koolide õppehoonetes jätkub õppe- ja kasvatustegevuste korraldamine, sest samades hoonetes jätkavad ümberkorraldamise järel Põlva Kooli klassid. Seega jätkub suurema osa õpilaste jaoks igapäevane õppetöö neile tuttavas koolikeskkonnas.

Uuringud on kinnitanud, et suhted klassikaaslastega on lapse terves psühhosotsiaalses arengus määrava tähtsusega ning neil on oluline mõju lapse akadeemilisele edukusele. Uued ja olulised suhted eakaaslastega tõusevad esiplaanile juba koolieelses eas. Esimeses kooliastmes hakkab lisaks üks ühele suhetele järjest suuremat osa etendama suhtlemine nii formaalsetes (klass) kui ka mitteformaalsetes (sõprade seltskond, kamp) gruppides.¹

Sotsiaalselt pädevad noored tunnevad, et kuuluvad kuhugi ja on hinnatud ning usuvad, et neil on võimalus panustada ühiskonna arengusse. Sellised võimalused tekivad suures osas just tänu erinevatele sotsiaalsetele keskkondadele, kus noor inimene tegutseb (sh perekond, kool, kogukond). Mida rikkam, soodustavam ja toetavam on keskkond, seda paremini areneb ka noore inimese sotsiaalne pädevus.²

Kaasamine

Põlva Vallavalitsuse abivallavanema Koit Noogi eestvedamisel alustati 2022. aasta sügisel arutelusid Põlva valla koolivõrgu jätkusuutlikkuse analüüsimiseks ja võimalikuks ümberkorraldamiseks

1. Põlva Vallavolikogu 20.10.2022 istungil ([protokoll](#) Põlva valla avalikus dokumendiregistris) esitas Koit Nook ülevaate Põlva valla koolivõrgust ja koolide pidamiseks kuluvatest ressurssidest nii riikliku haridustoetuse osas, kui ka valla eelarvest kasutatavate omavahendite osas.
2. 23.11.2022 toimus Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni, Põlva Vallavalitsuse ja Põlva valla haridusasutuste juhtide töökoosolek ([protokoll](#) Põlva valla kodulehel). Arutati Põlva valla haridusvõrgu ümberkorraldamise vajadusi ja võimalusi. Tehti ettepanek, et Põlva vallas võiks kaaluda haridusasutuste ümberkorraldamise variante liites eelkõige koole omavahel ja lasteaedasisi omavahel, kaasates aruteludesse kõik haridusasutused ja kohalikud kogukonnad.
3. Põlva Vallavolikogu võttis 21.12.2022 vastu otsuse ([otsus](#) Põlva valla avalikus dokumendiregistris) algatada Põlva valla haridusvõrgu ümberkorraldamine. Vallavolikogu otsustas alustada Põlva valla haridusvõrgu ümberkorraldamise ettevalmistamist, kaasates haridusasutuste töötajad, hoolekogud ja õpilasesindused. Eesmärgiks seati Põlva valla haridusvõrgu ümberkorraldamise tegevuste läbiviimine ja rakendamine 1. septembriks 2024. aastal.
4. 10.01.2023 toimus Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni, Põlva Vallavalitsuse ja Põlva valla haridusasutuste juhtide töökoosolek ([protokoll](#) Põlva valla kodulehel). Vallavanem ja abivallavanem esitasid ülevaate Põlva valla eelarvest ja hariduskuludest ning võimalikest

¹ Kikas, E. (toim.). [Õppimine ja õpetamine esimeses ja teises kooliastmes](#)

² Kikas, E., Toomela, A. (toim.). [Õppimine ja õpetamine kolmandas kooliastmes](#)

variantidest haridusasutuste ümberkorraldamisel. Otsustati moodustada töörühmad, kuhu on kaastaud igast asutusest direktor, õpetajate esindaja ning hoolekogu esindaja.

5. 09.02.2023 toimus Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni, Põlva Vallavalitsuse ja Põlva valla koolide esindajate (töörühma) töökoosolek ([protokoll ja slaidid](#) Põlva valla kodulehel). Vallavanem esitas ülevaate Põlva valla eelarvest ja hariduskuludest ning abivallavanema eestvedamisel arutati haridusvõrgu ümberkorraldamise põhjuste ja eesmärkide üle.
6. 09.03.2023 toimus Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni, Põlva Vallavalitsuse ja Põlva valla koolide esindajate (töörühma) töökoosolek ([protokoll](#) Põlva valla kodulehel). Viidi läbi rühmatööd, et kaardistada:
 - kitsaskohad/lahendamist vajavad ülesanded Põlva valla üldhariduskoolide juhtimises ning õppe- ja kasvatustöö korraldamises;
 - plussid (tugevused ja võimalused) ja miinused (nõrkused ja ohud) olukorras, kus kõikides Põlva valla koolides /kooli õppekohtades ei ole kolm kooliastet, vaid on kas ainult I kooliaste või on I-II kooliaste.
7. 11.10.2023 toimus Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni, Põlva Vallavalitsuse ja Põlva valla koolide esindajate (töörühma) töökoosolek ([protokoll ja slaidid](#) Põlva valla kodulehel). Abivallavanem andis ülevaate Põlva valla koolivõrgu hetkeseisust ja võimalikest suundadest ja tingimustest selle ümberkorraldamisel ning toimus arutelu koolide liitmise erinevate variantide üle. Töökoosoleku järgselt esitasid kõik koolid hoolekogu ja õpetajate koostöös sõnastatud arvamuse koolide liitmise variantide osas.
8. 28.12.2023 toimus Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni, Põlva Vallavalitsuse ja Põlva valla koolide esindajate (töörühma) töökoosolek ([protokoll ja slaidid](#) Põlva valla kodulehel). Abivallavanem esitas informatsiooni Põlva valla koolide kohta (õpilaste arv ja selle prognoos, KOV ametikohad, riiklik haridustoetus 2024. aastal) ning võimalike muutuste kohta ressursside kasutamises erinevate koolide liitmise variantide korral ja info võimaliku toetusmeetme vahendite kasutamise kohta, kui koolis on mõni õppekoht 6-klassiline.
9. Kõikides koolides toimusid 2023. aasta jooksul arutelud, kus vallavanem ja abivallavanem kohtusid töötajatega ning kõneldi iga kooli hetkeolukorrast ja võimalikest tulevikuplaanidest ning haridusasutuste ümberkorraldamise põhjustest. Arutelud toimusid:
Tilsi Põhikool 21.03.2023
Ahja Kool 14.04.2023
Mooste Mõisakool 21.04.2023
Vastse-Kuuste Kool 24.04.2023
Põlva Kool 26.10.2023
10. Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni töökoosolekud 2023. aastal, kus muude teemade hulgas arutati ka valla koolide ümberkorraldamisega seonduvaid teemasid, kuulati tagasisidet koolide töörühma koosolekutelt ja koolides toimunud aruteludelt, on toimunud 15.05.2023 ja 27.09.2023 ja 13.11.2023 ja 14.12.2023 ([protokollid](#) Põlva valla avalikus dokumendiregistris).
11. Kõikides koolides toimusid 2024. aasta jaanuarikuus arutelud, kus vallavanem ja abivallavanem andsid ülevaate 2023. aasta jooksul valla koolide ümberkorraldamise ettevalmistamiseks kogutud infost ning toimunud tegevustest. Infokoosolekule kutsuti koolide töötajad ja lapsevanemad. Toimus arutelu koolide ümberkorraldamise võimalike variantide üle ja kaaluti nende mõju piirkonna ja valla hariduskorraldusele. Arutelud toimusid:
Ahja Kool 3.01.2024
Mooste Mõisakool 8.01.2024

Põlva Kool 10.01.2024

Vastse-Kuuste Kool 11.01.2024

Tilsi Põhikool 15.01.2024

12. Koolides toimunud infokoosolekute järel jagati avalikult ([videotutvustus](#)) Põlva valla haridusasutuste ümberkorraldamisega seonduvat infot Põlva valla sotsiaalmeedia kanali vahendusel.

Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni 14.12.2023 koosolekul ja töörühma 28.12.2023 koosolekul ning jaanuaris 2024 toimunud infokoosolekutel koolides esitas abivallavanem slaidiettekandes info võimalike muutuste kohta ressursside kasutamises koolide liitmisel ja info võimaliku toetusmeetme vahendite kasutamise kohta, kui koolis on mõni õppekoht 6-klassiline. Vallavalitsuse ettepanek on, et Põlva valla viis üldhariduskooli - Mooste Mõisakool, Vastse-Kuuste Kool, Tilsi Põhikool, Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool ja Põlva Kool on otstarbekas ümber korraldada liitmise teel üheks haridusasutuseks, kaaludes seejuures:

- 1) kahe väiksema tegutsemiskoha - Ahja ja Tilsi - muutmist kuueklassiliseks või
- 2) üheksaklassilistes tegutsemiskohtades liitklasside moodustamist, vastavalt PGS § 26 lõike 4 tingimustele.

Põlva Roosi Kooli praegused ümberkorraldused ei puuduta, kool jätkab iseseisvalt lasteaed-põhikoolina.

Üks üldhariduskool tähendab, et ümberkorraldamise järel on Põlva vallas üks üldharidust pakkuv munitsipaalpõhikool, millel on 7 tegutsemiskohta. Kool on 9-klassiline, kuid mõni tegutsemiskoht võib olla 6-klassiline, sel juhul kaasneb riiklik toetus.

2024. aasta sügisel oleks koolis 1082 õpilast, 2025. aastal 1078 õpilast ja 2026. aastal 1039 õpilast. Sellise õpilaste arvuga kool ei ole Eestis ega ka Põlva mõistes midagi enneolematut, Põlva Koolis oli õppeaastail 2017/2018 ja 2018/2019 õpilasi 908 ning Põlva Ühisgümnaasiumis 2005-2006 õppeaastal 967 ja 1991-1992 õppeaastal 1143.

Rahaline kokkuhoid ühe kooli moodustamisel tuleb põhiliselt juhtimise ja administreerimise tasandilt, tööjõukulude arvelt. Arvestades 2024. aasta jaanuarikuu tööjõukuludega valla koolides, kahe ametikoha (haldusspetsialist, personalijuht) lisandumisega ning töötasude tõusuga ümberkorraldatud koolis, on arvestuslikult kulude vähenemine aastas 190 000 eurot.

Ühe kooli puhul saab nimetada veel positiivsete asjaoludena:

- efektiivsem administreerimine,
- võimalik õpetajate ja tugispetsialistide parem kasutus, täiskoormused
- lootus palgata kõik kvalifikatsioonile vastavad õpetajad
- ühised erikabinetid (nt. tehnoloogia klass, loodusainete kabinet)
- huvitegevuse võimaluste laienemine (laulukoor, rahvatants, võistkondlikud spordialad)
- paindlikkus klassi avamisel/mitteavamisel
- õpetajate jm personali koolitused ühised, õpetajate aineühendused
- ühine tugikeskus
- võimalus ühitada osa köökide tööst
- võimalus tõsta õpetajate palk vähemalt 120%-ni Eesti keskmisest (juulis 2023 110,6%).

Ühe üldhariduskooli puhul on suurimaks hirmuks identiteedi, oma kooli tunde kadumine. Selle maandamiseks on kavandatud igasse tegutsemiskohta ühe juhtivõpetaja nimetamine, kes on kooli juhtkonna liige ja tegeleb kohapeal õppe- ja kasvatustöö koordineerimisega ja seda toetavate tegevuste kavandamisega ning on koordinaatoriks, eestvõtjaks piirkonna identiteedi säilitamisel, ürituste organiseerimisel, et säiliks id traditsioonilised üritused ja muud tegevused.

Lisaks on kavandatud hoolekogu koosseisu igale tegutsemiskohale ühe koha garanteerimine.

Kahe tegutsemiskohta muutmine kuueklassiliseks tähendab, et ümberkorraldatud kooli tegutsemiskohtades Ahjal ja Tilsis toimub õppe- ja kasvatustegevus I ja II kooliastmes.

Riiklikus haridusvaldkonna arengukavas 2021-2035 on kohaliku omavalitsuse ülesandeks, kelle pädevuses on põhihariduse korraldus, tagada kodulähedane õpe vähemalt põhikooli esimeses ja teises kooliastmes. Kahaneva rahvastikuga piirkondades tuleb kolmanda kooliastme õpe tagada vähemalt omavalitsuse suuremates keskustes, sh kindlustades vajaduse korral õppes osalemist toetavad teenused, nt transpordi.

Haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud toetusmeetmest võib toetust taotleda ühele või mitmele kodulähedasele algkoolile või õppekohale, mis vastavad tingimusele, et seal on statsionaarses õppevormis õppivate õpilaste arv suurem kui 19, kuid väiksem kui 90, ja see ei asu linnalises või väikelinnalises asustusüksuses. Juhul kui kahes järjestikuses klassis õpib vähem kui 10 õpilast, kuid omavalitsus ei ole neist liitklassi moodustanud, arvestatakse klassiõpetaja tööjõukulu toetuse arvutamisel neid klasse liitklassina. Määruses on toodud toetuse arvutusvalem: Toetuse suuruse arvutamiseks korrutatakse klasside arv 15-ga ning saadud arvust lahutatakse maha õpilaste arvu ja koefitsiendi korrutis. Saadud tulemus korrutatakse toetuse suuruse saamiseks arvuga 2192. Juhul kui esimeses lauses toodud arvutuskäigu tulem on negatiivne, siis selle kodulähedase algkooli või tegutsemiskoha eest kohalikule omavalitsusele klassiõpetaja tööjõukulu toetust ei eraldata. Toetuse suurus ümardatakse euro täpsusega. Põlva valla koefitsient on 1,353.

Toodud andmete alusel oleks võimalik aastane toetus praeguse Põlva valla koolide õpilaste arvu juures ja arvestades prognoositavat esimesse klassi tulijate arvu, järgmine (juhu, kui vastavas tegutsemiskohas on klassid esimesest kuuendani):

Arvestuslik toetus klassiõpetajatele:

Ahja $((5*15)-(38*1,353))*2192 = 51\,700 \text{ €}$

Mooste $((6*15)-(65*1,353))*2192 = 4504 \text{ €}$

Tilsi $((6*15)-(42*1,353))*2192 = 72\,717 \text{ €}$

Vastse-Kuuste $((6*15)-(59*1,353))*2192 = 22\,299 \text{ €}$

Tugispetsialistide tööjõukulude ja muude kulude toetuse suuruseks on 49 320 eurot. Sealjuures saab kohalik omavalitsus tugispetsialistide tööjõukulude ja muude kulude toetust tingimustele vastava kodulähedase algkooli või tegutsemiskoha osas ka siis, kui ta ei saa käesoleva määruse klassiõpetaja tööjõukulu toetust.

Kokku võimalik toetus aastas:

nelja tegutsemiskoha kohta $151\,220 + (4*49\,320) = 348\,500 \text{ €}$,

kahe väiksema tegutsemiskoha kohta (Ahja ja Tilsis) 223 057 €,

ainult väikseima tegutsemiskoha (Ahja) kohta 101 020 €.

Lisaks kaasneb kokkuhoid ehk tegelikult võimalus tööjõukulusid kasutada teistmoodi, sest väheneb õpetajate arv kolmandas kooliastmes. Kuna riiklik toetus õpetajate töötasu eraldatakse sihtsuunitlusega vastavalt õpilaste arvule, siis võimaldab see tõsta teiste õpetajate töötasu, samuti kasutada riiklikke vahendeid tugispetsialistidele töötasu maksmiseks.

Ühes koolis ühe kooliastme kadumisel väheneb vajalike õpetaja ametikohtade arv umbes nelja võrra (kui täiskoht arvutatakse 24 tunni pealt, siis 3,92 ametikohta, kui arvutada 21 tunniga, siis 4,48 ametikohta). Brutotasuna oleks nelja ametikoha aastane kulu $4*1820*12 = 87\,360 \text{ €}$. Tööjõukuluna on see 117 062 eurot aastas. Kahe tegutsemiskoha puhul kokku 234 124 eurot.

Lahendamist vajav ülesanne on õpilaste transpordi korraldamine Ahja piirkonna õpilastele. Käesoleval ajal ei kata Ahja ja Vastse-Kuuste vahelist liikumise vajadust ühistransport ning koolibussi selles piirkonnas ei ole. Põlva valla tuleb lisanduva kuluna arvestada ühe koolibussi hankimine ning selle edaspidine ülalpidamine.

Kuueklassiliste tegutsemiskohtade osas on koolides toimunud infokoosolekutel väljendatud vastuseisu ning avaldatud arvamust, et sellisel juhul leiavad vanemad oma lapsele kooli väljaspool Põlva valda, mitmed pered kaaluksid ka Põlva vallast ära kolimist.

Liitklasside moodustamine tegutsemiskohtades tähendab seda, et ümberkorraldatud kooli tegutsemiskohtades moodustatakse liitklassid tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 26 lõikest 4, mis sätestab, et kui kahe või kolme klassi õpilaste arv on põhikoolis kokku 16 või alla selle, võib nendest õpilastest moodustada liitklassi. Seda ei kohaldata erivajadustega õpilaste klasside osas.

Õpilaste arv käesoleval õppeaastal võimaldaks moodustada Ahja Koolis kolm liitklassi ja Tilsa Põhikoolis samuti kolm liitklassi.

Kuus klassi vähem tähendab antud näitel 146 vähem antavat õppe tundi nädalas, mis on vähemalt 6 ametikohta. $6 \cdot 1820 \cdot 12 \cdot 1,34 = 175\,593$ eurot aastas.

Koolides toimunud infokoosolekutel on väljendatud seisukohta, et koolide ümberkorraldamise järel on õppekorraldus liitklassides oluliselt vastuvõetavam kui kolmanda kooliastme kaotamine. Samas on liitklassis õppimine õpilase jaoks kõige ebasobivam just kolmandas kooliastmes, kus õpilane vajab kõige enam eakohast sotsiaalset õpikeskkonda ning õppeprotsessi juhtimist väga heade ainepädevustega õpetaja poolt.

Ülevaade võimalike kulude vähenemisest ja toetusega kaasnevast tulust Põlva valla viie kooli liitmisel ja kuueklassiliste tegutsemiskohtade moodustamisel või liitklasside moodustamisel:

	võimalik kulude vähenemine	võimalik lisatulu toetusmeetmest	kokku
üks ühine kool	190 000		190 000
kaks 6-klassilist tegutsemiskohta (Ahja, Tilsa)	234 000	223 000	457 000
üks 6-klassiline tegutsemiskoht (Ahja)	117 000	101 000	218 000
liitklassid	175 000		175 000

Otsuse mõju Põlva valla eelarvele

Põlva valla eelarve põhitegevuse kulud on 2024. aastal 27,5 miljonit eurot. Haridusvaldkonna eelarve maht on kokku 13,97 miljonit eurot ehk põhitegevuse kuludest 51%, millest suurima osa 7,6 miljonit eurot ehk 54% moodustavad munitsipaalkoolide tööjõu- ja majandamiskulud. Tööjõukulude osakaal koolide kogukuludest on 87% ja majandamiskulude osakaal 13%.

Munitsipaalkool	õpilaste arv seisuga 10.11.2023	2024. a eelarve	s.h tööjõukulu	tööjõukulust õpetajate ja juhtkonna töötasudeks	s.h majandamiskulu
Põlva Kool	816	4 450 377	3 875 916	2 947 223	574 461
Mooste Mõisakool	101	813 119	696 975	516 726	116 144
Vastse-Kuuste Kool	93	671 748	563 390	404 592	108 358
Tilsa Põhikool	75	626 346	528 964	381 838	97 382
Friedebert Tuglase nimeline Ahja Kool	54	624 198	555 535	367 092	68 663
Põlva Roosi Kool	24	433 488	406 906	179 081	26 582
KOKKU	1163	7 619 276	6 627 686	4 796 552	991 590

Tabel 3. Põlva valla koolide 2024. aasta eelarvelised tööjõu- ja majandamiskulud

Riigieelarvest toetusfondi eraldis Põlva valla üldhariduskoolide pidamiseks on 2024. aastal 4,98 miljonit eurot:

- tööjõukuludeks 4,3 miljonit eurot - õpetajate töötasudeks tavaõppes 3,13 miljonit eurot, õpetajate töötasudeks HEV laste õppes 0,97 miljonit eurot ja 0,2 miljonit eurot tegevjuhtkonna töötasudeks;
- õppetööd toetavateks tegevusteks 0,68 miljonit eurot.

Riigipoolne haridustoetus on otseselt seotud Põlva valla koolides õppivate õpilaste arvuga ehk mida vähem õpilasi seda väiksem on riigipoolne tugi. Toetusfondi rahastus õpetajate ja koolide tegevjuhtkondade palgakuludeks ei kata juba täna haridusasutuste koosseisude ja palgaandmete alusel arvestatud vastavaid kulusid. Puudujääk on 0,5 miljonit eurot - õpetajate töötasud ületavad toetusfondi eraldist 0,37 miljoni euro võrra ning koolide direktorite ja õppealajuhatajate töötasud 0,13 miljoni euro võrra. Põlva valla koolide 24,35 tugispetsialisti ametikoha tööjõukulu kaetakse täielikult valla omavahenditest, eelarveaastaks on selleks planeeritud 0,7 miljonit eurot. Tulenevalt riiklikult kehtestatavast õpetajate töötasu alammäärast, millega on seotud Põlva valla haridusasutustes töötavate tugispetsialistide töötasu, kasvavad tööjõukulud igal aastal, olenemata sellest, et õpilasi jääb üldhariduskoolides vähemaks.

Riigi poolt antava haridustoetuse tegelik jaotumine valla koolide vahel on esitatud tabelis 4. Koolide eelarvesse arvestatud summad on jagatud õpilaste arvuga ja tulemustes on näha väga suured kõikumised, sest õpilaste ja õpetajate suhtarv on kooliti väga erinev.

	2023			2024		
	õpilaste arv 10.11.2022	kooli eelarvesse tegelikult arvestatud õpetajate tööjõukulu õpilase kohta	riikliku haridustoetuse valemi alusel arvestuslik õpetajate tööjõukulu õpilase kohta	õpilaste arv 10.11.2023	kooli eelarvesse tegelikult arvestatud õpetajate tööjõukulu õpilase kohta	riikliku haridustoetuse valemi alusel arvestuslik õpetajate tööjõukulu õpilase kohta
Põlva Roosi Kool	25	6 069	9 387	24	6849	10008
Ahja Kool	47	6 450	3 914	54	6776	4149
Mooste Mõisakool	107	3 778	3 480	101	4571	3811
Tilsi Põhikool	71	4 675	3 669	75	4453	4048
Vastse-Kuuste Kool	95	3 532	3 269	93	3798	3811
Põlva Kool	827	3 032	3 341	816	3413	3624
Kauksi Põhikool	23	6 911	2 957			
Põlva vald	1195	3 509	3 509	1163	3839	3839

Tabel 4. Riigi poolt antava haridustoetuse vahendid õpilase kohta Põlva valla koolide eelarvetes

Põlva valla haridusasutuste ümberkorraldamine muudab õpilaste ja õpetaja suhtarvu, võimaldades enam panustada rahalisi vahendeid põhihariduse kvaliteeti ning kvalifitseeritud õpetajatesse ja tugispetsialistidesse. Ümberkorralduse tulemusel saab riigipoolset haridustoetust optimaalsemalt kasutada ning kodulähedase algkooli pidamist soodustav toetus 0,22 miljonit eurot tagab nii kodulähedase õppe Põlva Kooli Ahja ja Tilsi tegutsemiskohtades kui ka rahalised lisavahendid tänaste hariduslike erivajadustega edukamaks toimetulekuks ja koolitranspordi korraldamiseks.

Käesoleva otsuse eelnõus ja selle seletuskirjas esitatud andmete alusel ning tuginedes kaasamiskoosolekutel toimunud aruteludele, on Põlva Vallavalitsus analüüsinud võimalikke lahendusvariante ja teeb Põlva Vallavolikogule ettepaneku kaaluda koolide ümberkorraldamisel kahte varianti:

I	üks kool (kokku 7 tegutsemiskohta), mille kaks väiksemat tegutsemiskohta – Ahja ja Tilsa – on kuueklassilised
II	üks kool (kokku 7 tegutsemiskohta), mille tegutsemiskohad on üheksaklassilised ja iga tegutsemiskoha õpilaste arvust lähtuvalt moodustatakse seal liitklassid, vastavalt PGS § 26 lõike 4 tingimustele

Kohaliku omavalitsusüksuse kohustuseks on võimaldada oma haldusterritooriumil elavatele isikutele tasuta kohustuslikku põhiharidust ja luua võimalused üldkeskhariduse omandamiseks. Koolivõrgu haldamine on pidev protsess, mille raames tuleb suunata selle arengut arvestades õppekohtade vajadust, omavalitsuse võimalusi ja eesmärke ning riigi hariduspoliitikat. Põlva Vallavolikogul on üheks olulisemaks lahendamist vajavaks valdkonnaks haridus. Koolide ümberkorraldamise aluseks on võetud haridusvaldkonna ja demograafilised trendid, Põlva valla üldhariduskoolide hetkeolukord, riigi hariduspoliitika suunad ning finantskalkulatsioonid. Hariduspoliitika kujundajaks kohalikus omavalitsuses on vallavolikogu, vallavalitsus on vallavolikogu otsuste elluviija. Põlva Vallavolikogu kui kooli pidaja peab võtma vastutuse otsustamiseks. Tuleb arvestada, et kui me ei sekku ja ei suuna arenguid, siis need kulgevad juhuslikult. Põlva valla laste tulevikku silmas pidades ei tohi teha otsuseid emotsioonidest lähtudes. Otsused tuleb teha tuginedes reaalsele olukorrale ja võimalustele. Kohalik omavalitsus peab arvestama tänast demograafilist olukorda ning vajadust tagada kvaliteetne haridus võimalikult optimaalselt ja jätkusuutlikult. Põhiharidus on kohustuslik ja Põlva vald peab tagama kõikidele Põlva valla õpilastele koha põhikoolis. Samas peab põhikooli õppekohtade arv vastama piirkonna vajadustele.

Haridusasutuste ümberkorraldamise tulemusena paraneb Põlva vallas ruumikasutuse efektiivsus, vähenevad kulud hoonete ülalpidamisele, mis võimaldab suunata rohkem vahendeid õppe ja töökeskkonna parendamiseks.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Rakendamisega seotud tegevused, kulud/tulud

Otsuse vastuvõtmise järel tunnistatakse kehtetuks Mooste Mõisakooli, Ahja Kooli, Vastse-Kuuste Kooli ja Tilsa Põhikooli põhimäärused. Põlva Kooli põhimäärus muudetakse, lisades kooli tegutsemiskohad Ahjal, Moostes, Tilsis ja Vastse-Kuustes.

Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine

Põlva Vallavalitsuse abivallavanema Koit Noogi eestvedamisel alustati 2022. aasta sügisel arutelusid Põlva valla üldhariduskoolide pidamisega seonduvatel teemadel.

Põlva valla üldhariduskoolide ümberkorraldamist on arutatud järgmistel koosolekutel:

1. Põlva Vallavolikogu – 20.10.2022 ja 21.12.2022
2. Põlva Vallavolikogu hariduskomisjon – 15.05.2023; 27.09.2023; 13.11.2023 ja 14.12.2023
3. Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni, Põlva Vallavalitsuse ja Põlva valla koolide esindajate töörühm – 09.02.2023; 09.03.2023; 11.10.2023 ja 28.12.2023

4. Põlva valla üldhariduskoolid:

Tilsi Põhikool 21.03.2023 ja 15.01.2024

Ahja Kool 14.04.2023 ja 3.01.2024

Mooste Mõisakool 21.04.2023 ja 8.01.2024

Vastse-Kuuste Kool 24.04.2023 ja 11.01.2024

Põlva Kool 26.10.2023 ja 10.01.2024

PGS § 80 lõike 1 alusel edastatakse käesoleva otsuse eelnõu koos seletuskirjaga Mooste Mõisakooli, Ahja Kooli, Vastse-Kuuste Kooli, Tilsi Põhikooli ja Põlva Kooli hoolekogudele ja õpilasesindustele arvamuse andmiseks. Arvamuste avaldamise tähtajaks määrati __.03.2024.

Otsuse eelnõule on andnud arvamuse:

___.03.2024 Mooste Mõisakooli õpilasesindus;

___.03.2024 Mooste Mõisakooli hoolekogu;

___.03.2024 Ahja Kooli õpilasesindus;

___.03.2024 Ahja Kooli hoolekogu;

___.03.2024 Vastse-Kuuste Kooli õpilasesindus;

___.03.2024 Vastse-Kuuste Kooli hoolekogu;

___.03.2024 Tilsi Põhikooli õpilasesindus;

___.03.2024 Tilsi Põhikooli hoolekogu;

___.03.2024 Põlva Kooli õpilasesindus;

___.03.2024 Põlva Kooli hoolekogu.

Otsuse eelnõu on heaks kiidetud Põlva Vallavalitsuse poolt 15.02.2024 ning edastatud menetlemiseks Põlva Vallavolikogule.

Põlva Vallavolikogu hariduskomisjoni koosolek toimus ___.03.2024

Põlva Vallavalitsus menetles eelnõule esitatud muudatusettepanekuid ___.03.2024.

Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Otsus edastatakse

Haridus- ja Teadusministeerium

Mooste Mõisakooli, Ahja Kooli, Vastse-Kuuste Kooli, Tilsi Põhikooli õpilased ja nende vanemad ja õpilaste elukohajärgsed valla- või linnavalitsused

Eelnõu esitaja

Põlva Vallavalitsus